Lieta Nr. 142231511

Lietvedības Nr.104AA-919-13/31

# SPRIEDUMS

Rīgā 2013.gada 07.novembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesnese I.Jansone,

tiesneses L.Kuzmane un Ā.Ždanova,

2013.gada 28.oktobrī rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par SIA n/a (reģ. Nr./reģistrācijas numurs/) saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 98[1].panta otrās daļas, sakarā ar SIA n/a iesniegto apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 31.maija spriedumu,

## Aprakstošā daļa

[1] 2011.gada 20.aprīlī Valsts policijas amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA836801 (turpmāk arī – protokols) par to, ka 2011.gada 3.janvārī /adrese/ AS „Sadales tīkli" darbinieki konstatēja, ka SIA n/a darbinieki patvaļīgi ierīkojuši pievienojumu pirmsuzskaites ķēdēm interneta nodrošinošo aparatūru, neievērojot 2009.gada 21.jūlija Ministru kabineta noteikumu Nr.793 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 3., 5. un 15.punkta prasības, kā arī patvaļīgi patērēja elektroenerģiju, tādējādi izdarot Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk arī – LAPK) 98.[1]panta pirmajā un otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu.

[2] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas Ziemeļu apakškomisijas 2011.gada 26.aprīļa lēmumu Nr.D5717-1056-3 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums) SIA n/a saukta pie administratīvās atbildības, pamatojoties uz LAPK 98.[1]panta otro daļu, piemērojot naudas sodu Ls 200 apmērā.

[3] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2011.gada 5.jūlija lēmumu Nr.D5724-13 (turpmāk arī – Lēmums) Sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

[4] Administratīvajā rajona tiesā 2011.gada 12.augustā saņemta SIA n/a (turpmāk arī– sūdzības iesniedzēja) sūdzība par Lēmuma atcelšanu

[5] Ar Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 31.maija spriedumu (turpmāk arī – spriedumu) atstāts negrozīts Rīgas domes Administratīvās komisijas 2011.gada 5.jūlija lēmums Nr.D5724-13, betsabiedrības ar ierobežotu atbildību n/a sūdzība noraidīta.

Spriedums pamatots šādi:

[5.1] Lietā izšķirams strīds par to, vai SIA n/a pamatoti saukta pie administratīvās atbildības pēc LAPK 98.[1]panta otrās daļas.

Minētā tiesību norma (*redakcijā, kāda bija spēkā pārkāpuma konstatēšanas brīdī*) noteic, ka par elektroenerģijas, siltumenerģijas vai gāzes patvaļīgu patērēšanu uzliek naudas sodu fiziskajām personām no 50 līdz 200 latiem, bet juridiskajām personām – no 200 līdz 400 latiem.

Savukārt Ministru kabineta 2009.gada 21.jūlija noteikumu Nr.793 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 3.punkts tostarp noteic, ka lietotāja elektroietaišu pieslēgšana elektroenerģijas sistēmai notiek saskaņā ar regulatora apstiprinātiem sistēmas pieslēguma noteikumiem elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem. Atbilstoši šo noteikumu 5.punktam uz elektroietaišu piederības robežas uzstāda sistēmas operatora reģistrētu elektroenerģijas komercuzskaites mēraparātu. Savukārt saskaņā ar šo noteikumu 15.punktu saistītais lietotājs slēdz elektroenerģijas piegādes līgumu ar sistēmas operatoru vai publisko tirgotāju. Publiskais tirgotājs drīkst deleģēt šā līguma slēgšanu attiecīgajam sistēmas

operatoram.

Tātad, lai elektroenerģijas lietotāju sauktu pie administratīvās atbildības saskaņā ar kodeksa 98.$^1$panta otro daļu, nepieciešams konstatēt, ka elektroenerģijas lietotājs patvaļīgi patērējis elektroenerģiju, proti, neesot attiecīgam līgumam un apejot elektroenerģijas skaitītāju, ir patērējis elektroenerģiju bez maksas.

Konkrētajā gadījumā sūdzības iesniedzēja ir saukta pie administratīvās atbildības, jo /adrese/ patvaļīgi pievienoja interneta nodrošināšanas aparatūru pie elektrības pirmsuzskaites ķēdes.

Lietā nav strīda par to, ka sūdzības iesniedzēja nav normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noslēgusi līgumu par elektroenerģijas lietošanu minētajā adresē. Sūdzības iesniedzēja arī neapstrīd, ka interneta nodrošināšanas aparatūra ir pievienota pie elektrības pirmsuzkaites ķēdes, kas nozīmē, ka patērētā elektrība netiek uzskaitīta, proti, tiek patērēta patvaļīgi. Kā izriet no sūdzības iesniedzējas argumentiem, lietā ir strīds par to, vai tieši SIA n/a ir veikusi attiecīgos interneta nodrošināšanas aparatūras pieslēgumus, norādot, ka sabiedrībai nav nekāda saistība ar dzīvokļa /adrese/ interneta pieslēgumu.

Lietā konstatēti turpmāk norādītie pierādījumi.

-AS „Sadales tīkls" darbinieku /pers. D/ un /pers. E/2011.gada 3.janvāra akts Nr.3503719 par neuzskaitīto elektroenerģiju lietotājam SIA n/a (*lietas 20.lapa*). Aktā norādīts, ka objektā /adrese/ pie dzīvokļa Nr.14 nav uzskaitīta visa patērētā elektroenerģija, jo bez AS „Sadales tīkls" darbinieku atļaujas un līguma noslēgšanas no ievadautomāta dzīvoklim Nr.15 ar kabeli Cu 2+1 mm$^2$ caur 1A ievadautomātu tiek nodrošināts pieslēgums interneta nodrošināšanas elektroiekārtai.

Aktam pievienoti fotoattēli (*lietas 21.-22.lapa*), kuros fiksēts interneta nodrošināšanas aparatūras pieslēguma veids. Fotoattēlos arī redzams, ka uz attiecīgajām iekārtām ir norāde n/a.

- 2011.gada 14.februāra AS „Sadales tīkls" iesniegums Valsts policijai par neuzskaitīto elektroenerģiju (*lietas 19.lapa*).

- /pers. D/2011.gada 14.marta liecība administratīvā pārkāpuma lietā (*lietas 28.lapa*), kurā norādīts, ka /pers. D/ strādā AS „Sadales tīkli" un ka, veicot pārbaudi, atklāti vairāki patvaļīgi pieslēgumi, lai nodrošinātu SIA n/a interneta darbību bez atļaujas un līguma noslēgšanas. Norādīts, ka darbinieki sastādīja aktus par neuzskaitīto elektroenerģiju tostarp /adrese/.

- /pers. E/ 2011.gada 14.marta liecība administratīvā pārkāpuma lietā (*lietas 29.lapa*), kurā norādīts, ka /pers. E/ strādā AS „Sadales tīkli" un ka, veicot pārbaudi, atklāti vairāki patvaļīgi pieslēgumi, lai nodrošinātu SIA n/a interneta darbību bez atļaujas un līguma noslēgšanas. Norādīts, ka darbinieki sastādīja aktus par neuzskaitīto elektroenerģiju tostarp /adrese/.

- /pers. A/2011.gada 30.marta liecība administratīvā pārkāpuma lietā (*lietas 30.-31.lapa*). /pers. A/ norāda, ka ir dzīvokļa kooperatīva dz/k valdes priekšsēdētājs, kas apkalpo māju /adrese/. Nekāds līgums ar SIA n/a nav noslēgts, un nezina, ka viņi ir pieslēguši interneta aparatūru.

- 2011.gada 20.aprīļa protokols (*lietas 15.lapa*).

- SIA n/a komercdirektora /pers. B/ 2011.gada 12.aprīļa paskaidrojums (*lietas 32.-33.lapa*), kurā viņš norāda, ka SIA n/a apkalpo interneta klientus, arī pieslēdz internetu. Par interneta pieslēgumu /adrese/ kāpņutelpā uzskata, ka SIA n/a neko nepārkāpa. Interneta aparatūras pieslēgums notiek stingri pēc SIA n/a iekšējā reglamenta, kur 11.punktā norādīts, ka pieslēgties pie elektrības Latvenergo ir stingri aizliegts. Minētajām adresēm interneta aparatūras pieslēgums notika bez pārkāpumiem, Latvenergo darbinieki aktus sastādīja kļūdaini. Pretī Latvenergo skaitītajam SIA n/a interneta aparatūru nepieslēdz.

Izvērtējot minētos pierādījumus savstarpējā kopsakarā, tiesa atzinusi par pierādītu iestādes secināto, ka SIA n/a ir izdarījusi LAPK 98.$^1$panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu. Šādu secinājumu tiesa pamato ar turpmāk minētajiem apsvērumiem.

No LAPK 243.panta ceturtās daļas izriet, ka administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās ziņas par konkrētiem faktiem ir atzīstamas par pierādījumiem, ja vien lietā nav iegūti citi pierādījumi, kas liecina par pretējo.

Konkrētajā gadījumā tiesa nav nekonstatējusi, ka lietā būtu iegūti pierādījumi, kas ļautu apšaubīt protokolā norādītās ziņas par to, ka sūdzības iesniedzēja ir patvaļīgi pievienojusi interneta nodrošināšanas aparatūru pie elektroenerģijas pirmsuzskaites ķēdes /adrese/.

Gluži pretēji, pārējie lietā iegūtie pierādījumi – akti par neuzskaitīto elektroenerģiju un tiem pievienotie fotoattēli, /pers. D/ un /pers. E/ liecības, /pers. A/ liecības, kā arī /pers. B/ paskaidrojums – apstiprina protokolā fiksētās ziņas par faktiem, proti, ka tieši SIA n/a ir veikusi interneta nodrošināšanas aparatūras pieslēgumu pie elektroenerģijas pirmsuzskaites ķēdes, kā rezultātā elektroenerģija ir lietota bez maksas.

Vienīgie lietā esošie pierādījumi, kas varētu norādīt uz pretējo, ir pašas sūdzības iesniedzējas paskaidrojumi, kurus iesniedzēja izklāstījusi gan sūdzībā Rīgas domes Administratīvajai komisijai, gan arī sūdzībā tiesai, proti, ka sabiedrībai nav nekāda saistība ar dzīvokļa /adrese/ interneta pieslēgumu.

Tiesa šos paskaidrojumus vērtējusi kritiski, jo, pirmkārt, tie ir pretrunā ar tiem paskaidrojumiem, kurus lietas izskatīšanas laikā ir sniedzis SIA n/a valdes loceklis /pers. B/. Minētajos paskaidrojumos iesniedzējas pārstāvis nav norādījis, ka iesniedzēja nesniedz interneta pakalpojumus /adrese/, tostarp 14.dzīvoklī. Tieši pretēji, sūdzības iesniedzējas pārstāvis norādījis, ka interneta nodrošināšanai attiecīgie pieslēgumi ir veikti tiesiski, ievērojot iesniedzējas noteikto iekšējo kārtību. Tiesas ieskatā, apstākļos, kad persona ir pilnīgi pārliecināta par savu nevainīgumu, tās loģiska reakcija būtu patieso notikuma apstākļu izklāstīšana, nekavējoties izsakot iebildumus un savu viedokli par notikušo. Tomēr sūdzības iesniedzējas pārstāvis nav izteicis iebildumus pret protokolā fiksētajiem faktiem, ne arī paskaidrojumus par to, ka /adrese/ sūdzības iesniedzēja nav sniegusi interneta pakalpojumus.

Otrkārt, tiesai nav pamata apšaubīt AS „Sadales tīkls" darbinieku konstatēto, ņemot vērā, ka šīm personām ir atbilstošas zināšanas un kvalifikācija, lai spētu konstatēt patvaļīgus pieslēgumus elektroenerģijas pirmsuzskaites ķēdei. Savukārt sūdzības iesniedzējas paskaidrojumus tiesa vērtējusi kritiski, ņemot vērā, ka persona, kura ir saukta pie administratīvās atbildības, ir ieinteresēta noliegt pārkāpumu, lai izvairītos no soda.

Rezumējot minēto, tiesa atzinusi, ka sūdzības iesniedzēja ir patvaļīgi pievienojusi interneta nodrošināšanas aparatūru pie elektroenerģijas pirmsuzskaites ķēdes /adrese/. Līdz ar to SIA n/a pamatoti saukta pie administratīvās atbildības par LAPK 98.$^1$panta otrajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu izdarīšanu.

Sūdzības iesniedzējai par pārkāpumu uzlikts naudas sods 200 latu apmērā, proti, minimālais sankcijā paredzētais soda apmērs. Līdz ar to soda noteikšanā nav nozīmes atbildību mīkstinošu vai pastiprinošu apstākļu konstatēšanai, jo šie apstākļi nevar ietekmēt piemērotā soda apmēru. Savukārt minimālais naudas sods ir likumdevēja izvēle. Tādēļ sūdzības iesniedzējai piemēroto sodu tiesa atzinusi par atbilstošu izdarītajam

pārkāpumam.

[6] Par spriedumu SIA n/a iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz to atcelt.

Sūdzības iesniedzēja uzskata, ka no lietā esošiem pierādījumiem neizriet, ka tieši iesniedzēja ir veikusi patvaļīgo pieslēgumu un patvaļīgi patērējusi elektroenerģiju.

No iesniegtajām fotogrāfijām nevar viennozīmīgi konstatēt, ka tieši sūdzības iesniedzēja būtu veikusi patvaļīgu pievienojumu interneta nodrošināšanas aparatūrai pie elektrības pirmuzskaites ķēdes, savienojot kabeli ar kontaktdakšu, rezultātā sūdzības iesniedzējai būtu radusies iespēja lietot elektroenerģiju bez maksas.

Turklāt, sūdzības iesniedzēja ir norādījusi, ka SIA n/a darbinieki vispār nav veikuši interneta pieslēgumu pēc adreses /adrese/, līdz ar ko nekādi nevarēja pievienot interneta nodrošināšanas aparatūru pie elektrības pirmsuzskaites ķēdes, un tādējādi patvaļīgi patērēt elektroenerģiju, jo minētajam dzīvoklim nav SIA n/a interneta pieslēguma un tajā dzīvojošās personas nav tās klienti.

Lietā nav neviena pierādījuma, ka dzīvoklī nr. 14 pēc adreses /adrese/ ir veikts SIA n/a piedāvātais interneta pieslēgums un lietā nav iegūti pierādījumi par pretējo.

Tiesa nekonstatē, ka lietā būtu iegūti pierādījumi, kas ļautu apšaubīt protokolā norādītās ziņas par to, ka sūdzības iesniedzēja ir patvaļīgi pievienojusi interneta nodrošināšanas aparatūru pie elektroenerģijas pirmsuzskaites ķēdes /adrese/. Tomēr, sūdzības iesniedzējas uzskatā lietā nav iegūti viennozīmīgi pierādījumi par protokolā norādītajām ziņām, kas liecina par izdarīto administratīvo pārkāpumu no sūdzības iesniedzējas puses. Tiesa savu spriedumu balsta galvenokārt uz /pers. D/, /pers. E/ un /pers. A/ liecībām, kā arī uz fotoattēliem, tiem piešķirot lielāku ticamību, nekā sūdzības iesniedzējas paskaidrojumiem.

Sūdzības iesniedzēja vienmēr ir norādījusi uz to, ka tas nekad nav veikusi interneta pieslēgumu pēc adreses /adrese/. Minētais tika norādīts vēl pārsūdzot Rīgas domes Administratīvā komisijas Ziemeļu apakškomisijas lēmumu Nr. D57 17-1056-3 Rīgas Domes Administratīvajā komisijā.

Sūdzības iesniedzēja, pretēji tiesas viedoklim, uzskata, ka lietā nav iegūti viennozīmīgi pierādījumi tam, ka tieši sūdzības iesniedzēja protokola norādītajā vietā un laikā veikusi patvaļīgu pieslēgšanos un ierīkojusi savienojumus pirmsuzskaites ķēdēm, lai nodrošinātu savu interneta iekārtu darbību.

Saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas pausto nostāju, par krimināllietām Eiropas Cilvēktiesību konvencijas izpratnē atzīstamas arī noteiktas administratīvo lietu kategorijas, ko, lai piemērotu sodu par administratīvo pārkāpumu, jābūt pierādītai personas vainai. Saskaņā ar administratīvā procesa principu in dubio pro civis (visas šaubas par labu cilvēkam) pierādīšanas nastai jāgulstas pēc iespējas uz amatpersonu, un šaubu gadījumā risinājumam jābūt par labu indivīdam. Publiskajās tiesībās visas šaubas tulkojamas par labu indivīdam.

[7] Saskaņā ar LAPK 289.$^{20}$panta pirmās daļas nosacījumiem, Krimināllietu tiesu kolēģija secina, ka ir pamats apelācijas sūdzības izskatīšanai rakstveida procesā.

**Motīvu daļa.**

[8] izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka SIA n/a valdes priekšsēdētāja /pers. B/ un valdes locekļa /pers. L/ iesniegtā apelācijas sūdzība ir noraidāma, bet Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 31.maija spriedums atstājams negrozīts.

[9] Saskaņā ar LAPK 289$^{22}$.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās „a" nodaļas prasībām. LAPK 289$^{13}$.panta trešā daļa paredz, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šajā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Krimināllietu tiesu kolēģija, izvērtējot Administratīvās rajona tiesas tiesneses sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams. Līdz ar to Krimināllietu tiesu kolēģija saskaņā ar LAPK 289$^{13}$.panta trešo daļu pievienojas pirmās instances tiesas lietas apstākļu konstatējumam un sprieduma motivācijai un atkārtoti tos pašus argumentus nenorāda.

[10] Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka lietas materiālos esošie pierādījumi ir pietiekami un atzīstami par pieļaujamiem, lai nešaubīgi apgalvotu, ka SIA n/a ir pamatoti saukta pie administratīvās atbildības pēc LAPK 98$^{1}$.panta otrās daļas.

[11] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, nav iespējams konstatēt apstiprinājumu apelācijas sūdzībā ietvertajiem apgalvojumiem.

[12] Saskaņā ar LAPK 243.panta astoto daļu, pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

[13] Saskaņā ar LAPK 244.pantu, institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

[14] Fakts, ka apelācijas iesniedzējs pauž atšķirīgu viedokli, vērtējot pierādījumus, un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu lietā taisīt Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2013.gada 31.maija sprieduma atceļošu spriedumu.

[15] Izskatot administratīvā pārkāpuma lietu jānoskaidro, vai lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi, kas apstiprina administratīvā pārkāpuma protokolā norādīto un dod pamatu secināt, ka SIA n/a izdarīja LAPK $98^{1}$.panta otrajā daļā paredzēto pārkāpumu, proti, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības pēc minētās normas, nepieciešams konstatēt, ka juridiskā persona patvaļīgi patērēja elektroenerģiju

Pirmās instances tiesa tiesas sēdē ir pārbaudījusi visus pierādījumus lietā un uzklausījusi procesā iesaistīto personu paskaidrojumus un devusi vērtējumu viņu liecībām spriedumā, pamatojot, kāpēc uzskata, ka SIA n/a sūdzībā minētie apstākļi nav guvuši apstiprinājumu un apelācijas instances tiesa pievienojas minētajam pamatojumam.

Tiesu kolēģija secina, ka pirmās instances tiesa savā spriedumā ir detalizēti analizējusi visus iesniegtos pierādījumus, motivējusi atzinumus un secinājumus par SIA n/a vainu.

[16] Ievērojot iepriekš izklāstīto, apelācijas instances tiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir likumīgs un atstājams negrozīts, bet apelācijas sūdzība, kuru iesniedza SIA n/a, ir noraidāma kā nepamatota.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $289.^{21}$pantu, $289.^{22}$pantu, $289.^{12}$panta otrās daļas 1.punktu Krimināllietu tiesu kolēģija

**n o s p r i e d a**

Administratīvas rajona tiesas 2013.gada 31.maija spriedumu atstāt negrozītu, bet SIA n/a apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena 2013.gada 7.novembris.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Jansone

Tiesnese (personiskais paraksts) L.Kuzmane

Tiesnese (personiskais paraksts) Ā.Ždanova